

Kako (ne)varna je pot v šolo

Matjažek in Mojca sta oni dan mirno prečkala prehod za pešce na Miklošičevi cesti in bila z mislimi že v šoli, ko je izza vogala med Kinoteko in Zdravstvenim domom Center nenadoma prihrumel motorist in ju tik pred pločnikom zbil po cesti, da je Matjažek obležal ranjen, Mojca pa samo potolčena in na moč prestarašena. Lahko bi se slabše končalo.

Takih nesreč je na naših cestah vse preveč. Letos, na srečo, v naši občini še nismo za beležili smrti med otroki, lani pa je krvavi cestni davek zahteval eno otroško življenje. Zadnje čase, kakor so nam povedali na sekretariatu za notranje zadeve, upada število nesreč s smrtnim izidom, a kolikor jih je, jih je preveč. Previdnosti je zmeraj premalo.

V Sloveniji nam letno vzame cesta veliko otrok: lani kar 52, letos pa že več kot dvajset. Največ žrtev je med mladino od štirinajstega do osemnajstega leta. Za to so vse bolj kriva čedalje bolj popularna motorna kolesa, ki jih starši radi kupujejo otrokom za rojstni dan, a se ne zavedajo, da jim včasih s tem kupijo smrt. To zveni kruto, a tako je. Četudi se po šolah trudijo, da bi jim s prometno vzgojo vcepili čimveč previdnosti, jo mladostna razigranost vse prevečkrat pozabi. Tudi kolesa so na črnem seznamu. Resda smo v Ljubljani zadnje čase uredili nekaj kolesarskih stez, vendar jih v naši občini še vedno močno pogrešamo. Prav glavna žila, Titova cesta, je v tem pogledu domala »bosa« in zato še kako nevarna za naše kolesarje – tako mlade kot starejše.

Če se s strokovnjaki v prometu menite o krivdi za nesreče med našimi otroki, so sila previdni pri obsodbah. Zagovarjajo mnenje, da so leti bolj poredkoma zares krivi za nesrečo, to pa zato, ker jih zakon o temeljnih varnostih prometa na cestah posebej varuje, saj opozarja voznike, naj takoj, ko zagledajo otroke ali invalide na cesti, zmanjšajo hitrost ne glede na to, kaj bo

otrok storil. Otrok namreč drugače razmišlja in tudi drugače vidi razmere na cestah kot odrasli. Seveda so vmes tudi taki (zlasti starejši mladinci), ki izsiljujejo prednost in se objestno obnašajo, vendar so ti v veliki manjšini. Pri iskanju krivcev pa ne smemo pozabiti tudi naših cest s prometnimi znaki in vsemi oznakami vred, ki so tudi pomankljive in nevarne.

Ljubljana, ki bi morala biti drugim za zgled, ne zasluži pohvale. Prehodi za pešce so čisto slabo osvetljeni ali sploh niso, kar je zlasti lahko usodno v megli in v deževnih dneh. Razen tega so pri obnavljanju cest prevečkrat gledali le na denar, premalo pa na prometno varnost. Tako je bilo na primer pri Dolenjskem mostu. Prehod z Orlove ceste čez Dolenjko je danes prava črna točka, saj vozniki z mostu navzdol tiščijo na plin in so pešci v nenehni nevarnosti. Pri tem gre za mednarodno tranzitno cesto, ki jo prevozi nič manj kot 25.000 vozil na dan. To je samo en primer, a še bi lahko naštevali.

V zadnjem času je bilo mnogo storjenega, da bi naši otroci prišli varno v šolo in domov. Na začetku šolskega leta so miličniki posebej varovali prehode in nadzorovali hitrost voznikov na cestah blizu šol. Sveti za vzgojo in preventivo v cestnem prometu se močno trudijo, ne zaostajajo pa tudi same šole in nekateri krajevni skupnosti s sveti za SLO.

A nesreča nikoli ne počiva. Če pogledamo nekaj statistik iz naše občine, bomo prišli do naslednjih podatkov: v letošnjih devetih mesecih je bilo v Centru 12 nezgod otrok do

14. leta starosti, v katerih sta bila dva otroka težje, deset pa laže poškodovanih. Od teh so bili trije sopotniki, se pravi s starši v avtomobilih. Na to so nas na sekretariatu za notranje zadeve posebej opozorili, saj je značilno za občino Center, da mnogi starši vozijo otroke ali v vrtec ali šolo pa tudi po nakupih. Pri tem so vse prevečkrat neprevidni. Dopuščajo celo, da otroci sedijo na prvih sedežih, kar je izrecno prepovedano. Tako popustljivi so zlasti dedki in babice, češ, otroku je lepše tik ob meni. Edini otrok, ki je letos umrl v prometni nesreči v Ljubljani, je bil triletni fantek, ki je zadaj stal in se naslanjal na prostor med obema prvima sedežema, da ga je sila ob trčenju vrgla ven in je bil v trenutku mrtev. Če bi otrok sedel, bi ga vrglo ob sedeže, če pa bi bil imel svoj sedež in bi bil tudi privezan, strokovnjaki pravijo, da mu ne bi bilo nič hudega.

Štirje otroci so se ponesrečili pri igri, kar je tudi zgovoren podatek in posebej opozarja voznike na previdno vožnjo povsod tam, kjer se otroci igrajo. Otroci vse preradi skočijo na cesto, saj pri igri pozabijo na vsa pravila, ki so se jih naučili v šoli.

Na koncu še to: v letošnjih devetih mesecih je bilo v Ljubljani kar 53 nesreč manj kot lansko leto (ko jih je bilo 151) in vse kaže, da smo v Ljubljani le postali nekoliko previdnejši in da je tudi skrb za varnost naših otrok večja.

A. A.

VELIKO PRIZNANJE ZA UČENKO MOJCO ŠLAMBERGER IZ OŠ PREŽIHOV VORANC

Mojca Šlamberger je ena od učenk osmega b razreda osnovne šole Prežihovega Voranca v naši občini. To je prijetno in nasmejano dekletko pa še odličnjakinja povrh. A zategadelj je ne predstavljamo v našem časopisu. Razlog je povsem drugje: nedavno so ji namreč v daljni Indiji podelili nagrado za njeno risbo, na kateri je upodobila svojo domovino. To je tako imenovana Shankarjeva nagrada, ki jo vsako leto

Nagrada iz Indije za Mojco

raziše ta sklad za najboljšo likovno delo otrok iz vsega sveta.

»Ko nam je tovariš v razredu prebral pismo iz Indije, s katerim so nam sporočili, da so izbrali mojo risbo kot drugo najboljšo med kdove kolikimi risbami, sem bila tako presenečena, da mi je zaprlo sapo,« nam je povedala, ko smo jo obiskali v šoli in malo pokramljali z njo.

– In kaj si narisala?

»To je bilo še lani. Tovariš Milan Fras je med našimi risbami izbral mojo, na kateri sem narisala par v narodni noši s kozolcem v ozadju, in jo poslal v Indijo. Vsi smo že pozabili na to, nakar je prišlo presenečenje.«

– Radi bi objavili tvojo sliko...

»Nemogoče. Risba je ostala tam. Da bi vam narisala nekaj podobnega? Ne, to pa ne bo šlo...«

Seveda, tudi umetniki ne morejo dvakrat narisati enako sliko, ker v življenju pač vse teče.

Pričakovati bi bilo, da ima Mojca Šlamberger najraje ri-

sanje. »Resda rada rišem, vendar imam rada skoraj vse predmete po vrsti.«

– Tudi matematiko?

»Tudi, a družboslovje me bolj privlači, zato se bom tja tudi usmerila.«

– Kaj počneš v prostem času? smo še malo povrtali vanjo, da bi nam kaj več povedala o sebi, kajti Mojca ni ravno najbolj zgovorna.

»Saj ga skorajda nimam. Hodim v glasbeno šolo in igram flavto. Poleg tega me veseli še kotankanje in redno treniram.«

Tako je Mojca Šlamberger ena od mnogih, prezaposlenih deklic. Družbo ji največkrat dela brat, ki hodi v šest razred in tako se skupaj vozita v Medvode, kjer so Šlambergerjevi doma. Na koncu smo jo še pobarali, ali bi rada šla v Indijo?

»Seveda. Tuje dežele me zelo zanimajo. Povabilo imam, vendar je vmes denar za pot. To bi preveč stalo.«

Nagrado bodo uradno podelili decembra v New Delhiju in vse kaže, da naše Mojce tam ne bo. Škoda, zasluzila bi to.

A. ADAMIČ

DOBÉR DAN, NAŠ OBČAN

Vedno aktivni komunalni nadzornik

Ko se je pred desetimi leti Bojan Lubej z vodilnega mesta v turizmu umaknil invalidsko v pokoj, mu je seveda ostalo več prostega časa, ki ga je, tako kot mnogi njegovi vrstniki, razdaljal krajevni skupnosti Tabor in dejavnostim v njej. Še posebno so ga zanimala komunalna vprašanja.

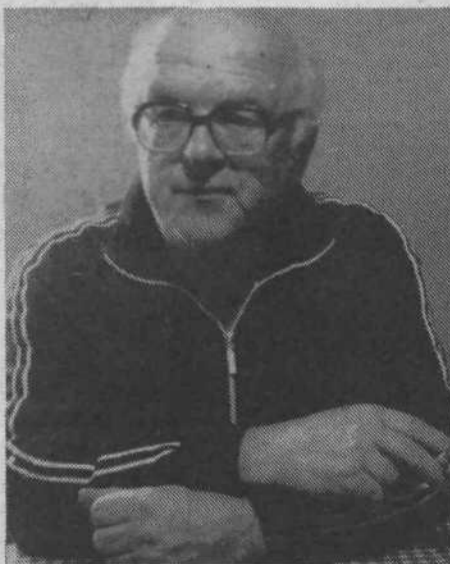
»Veste,« pravi, »mlad človek, ki hiti na delo in domov in se ubada z lastnimi problemi, le redkokdaj opazi, da so smetnjaki polni, da je ulica razrita, da je nekje spet parkiran zapuščen avtomobil, da je v parku polno smeti in podobno, upokojenci, ki imamo časa na pretek, pa vse to vidimo.«

No, nič čudnega ni, da je Bojan Lubej sprejel mesto komunalnega nadzornika, saj mu je to v krvi. Svoje delo opravlja v krajevnih skupnostih Tabor in Stari Vodmat. Vsak dan naredi obhod in z budnimi očmi ugotavlja, kaj je kje treba postoriti, koga opozoriti, kje posredovati in koga predlagati v kazenski postopek. Delo ni lahko, odgovorno je in zahteva cellega človeka, ki mu je skrb za okolje in dobro počutje krajanov najvažnejša. Nadzornik je posrednik med krajanom in krajevno skupnostjo ter mestnimi in občinskimi komunalnimi dejavnostmi in še marsikaj, vsekakor pa je tisti terenski delavec, ki je ver-

jetno o dogajanjih v krajevni skupnosti najbolj obveščen.

Bojana Lubeja skrbi marsikateri problem v krajevnih skupnostih, ki ju nadzoruje. Tako se ne strinja z uvedbo kontejnerjev namesto smetnjakov. »Vzeli so nam smetnjake, ki so jih uvajali 20 let, v zameno pa nam niso dali skoraj nič. Na Taboru smo dobili 18 700-litrskih smetnjakov, pri sedanjih pogostosti praznjenja pa bi jih potrebovali 94.« Jezi ga neresen odnos smetarjev do dela, saj jih posebno okoli 15. v mesecu, ko imajo plačo, ni na spregled včasih tudi po deset dni. »Lahko si predstavljate svinjarijo okoli smetnjakov po tolikem času. Saj bo še kuga izbruhnila!« zarobanti bolj v šali kot zares.

Jezi jo ga tudi zapuščenosti in pozabljeni avtomobili, ki jih je samo na Taboru sedemnajst, za katere pa je le težko najti legalno sredstvo za odstranitev. »Poglejte,« pravi in hitro stopi do kuhinjskega okna v četrtem nadstropju na Taboru št. 6. Pokaže

mi avto, ki stoji parkiran prav čez sredo dveh parkirnih boksov. »Ta stoji tu že pet mesecev, ugotovili smo lastnika, ki pa ga ne moremo najti, vozila pa ne odstraniti.«

Posebno je ogorčen nad vozniki, ki zaparkirajo vse dostope do doma ostarelih občanov, tako da ni možno niti reševalcem, da bi se približali. »Nekoč je poleg mene umrla ženska,

ko smo čakali, da bodo prišli reševalci peš!«

Bojana Lubeja je prav težko speljati na »civilno« temo. Malo zato, ker je prevzet s komunalnimi problemi, malo pa zaradi skromnosti. Skoraj izvrtati moram iz njega, kaj počne s skupim preostankom časa. Predvsem je ljubitelj narave, hribov, gobarjenja. »Štiriindvajset ur na dan bi nabiral gobe, če bi utegnil.« S svojo življenjsko tovarišico rada hodita na Dolenjsko, v naravo, po gobe, in čeprav je Bojan Lubej pravi meščan (doma je iz Hrenove ulice), zelo rad prime pri sosedih za kakršnokoli kmečko delo od spravila drv do košnje. Nasploh ga privlači fizično delo, saj je njegova družina skorajda znamenita po tem. Še pred vojno je telovadil pri Sokolu na Taboru, zdaj pa ga mika kolesarjenje in tek na smučeh, pa kaj, ko ni dovolj časa, saj tudi ribiška palica sameva na polici. Tudi s slikarstvom in rezbarjenjem se ukvarja, žal pa je ostalo precej del nedokončanih, pravega časa pa ob taki zaposlenosti ne najde.

Sin in hči sta mu dala štiri vnuke in prav rad jih vidi vsak dan. »Samo raje ne več kot dve uri skupaj,« se pošali na račun njihove živahnosti.

VITO KOMAC